

Środa, 4 października 2017 r.

P8_TA(2017)0380

Konferencja klimatyczna ONZ w Bonn (Niemcy) w 2017 r. (COP23)

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2017 r. w sprawie konferencji klimatycznej ONZ w 2017 r. (COP23) w Bonn (Niemcy) (2017/2620(RSP))

(2018/C 346/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) oraz dołączony do niej protokół z Kioto,
- uwzględniając porozumienie paryskie, decyzję 1/CP.21 oraz 21. Konferencję Stron (COP21) konwencji UNFCCC i 11. Konferencję Stron służącą jako spotkanie Stron protokołu z Kioto (CMP11), które odbyły się w Paryżu w dniach 30 listopada–11 grudnia 2015 r.,
- uwzględniając 18. Konferencję Stron (COP18) konwencji UNFCCC i 8. Konferencję Stron służącą jako spotkanie Stron protokołu z Kioto (CMP8), które odbyły się w Ad-Dausze (Katar) w dniach 26 listopada–8 grudnia 2012 r., oraz przyjęcie poprawki do protokołu ustanawiającej zobowiązania na drugi okres rozliczeniowy, rozpoczynający się od dnia 1 stycznia 2013 r. i kończący się w dniu 31 grudnia 2020 r.,
- uwzględniając fakt, że porozumienie paryskie otwarto do podpisu w siedzibie ONZ w Nowym Jorku w dniu 22 kwietnia 2016 r. oraz fakt, że pozostało ono otwarte do dnia 21 kwietnia 2017 r., że porozumienie paryskie zostało podpisane przez 195 państw, a 160 państw złożyło instrumenty jego ratyfikacji,
- uwzględniając 22. Konferencję Stron (COP22) konwencji UNFCCC i 1. Konferencję Stron służącą jako spotkanie Stron porozumienia paryskiego (CMA1), które odbyły się w Marrakeszu (Maroko) w dniach 15–18 listopada 2016 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 października 2016 r. w sprawie wdrożenia porozumienia paryskiego oraz konferencji ONZ w sprawie zmiany klimatu w Marrakeszu (Maroko, COP22) ⁽¹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 lipca 2016 r. zatytułowany „Przyspieszenie przechodzenia Europy na gospodarkę niskoemisyjną” (COM(2016)0500),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 marca 2010 r. zatytułowany „EUROPA 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” (COM(2010)2020),
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dnia 15 lutego 2016 r., 30 września 2016 r. oraz 23 czerwca 2017 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 19 czerwca 2017 r.,
- uwzględniając fakt, że w dniu 6 marca 2015 r. Łotwa i Komisja Europejska przedłożyły UNFCCC w imieniu Unii Europejskiej i jej państw członkowskich zaplanowane, ustalone na szczeblu krajowym wkłady (INDC) UE i jej państw członkowskich,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0383.

Środa, 4 października 2017 r.

- uwzględniając 5. sprawozdanie oceniające Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) oraz jego sprawozdanie podsumowujące,
  - uwzględniając sprawozdanie podsumowujące Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) z listopada 2016 r. zatytułowane „Raport w sprawie rozbieżności między potrzebami a perspektywami w zakresie redukcji emisji” oraz sprawozdanie UNEP w sprawie luki adaptacyjnej z 2016 r.,
  - uwzględniając deklarację przywódców przyjętą podczas szczytu G-7 w Schloss Elmau (Niemcy) w dniach 7–8 czerwca 2015 r., zatytułowaną „Przyszłościowe myślenie. Wspólne działanie”, w której przywódcy G-7 ponownie wyrazili zamiar dotrzymania zobowiązania do redukcji emisji gazów cieplarnianych o 40–70 % do 2050 r. w porównaniu z poziomami z 2010 r., przy czym należy zapewnić, by obniżenie emisji było bliższe 70 % niż 40 %,
  - uwzględniając komunikat przywódców G-7 z 2017 r., a w szczególności komunikat z obrad ministrów ochrony środowiska G-7 w Bolonii,
  - uwzględniając decyzję o wycofaniu się z porozumienia paryskiego ogłoszoną przez prezydenta Stanów Zjednoczonych,
  - uwzględniając encyklikę papieża Franciszka „*Laudato si'*”,
  - uwzględniając pytania do Rady i Komisji dotyczące konferencji klimatycznej ONZ w 2017 r. w Bonn (Niemcy) (COP23) (O-0000068/2017 – B8-0329/2017 and O-000069/2017 – B8-0330/2017),
  - uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że porozumienie paryskie weszło w życie w dniu 4 listopada 2016 r., a 160 spośród 197 Stron Konwencji złożyło w ONZ instrumenty ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia (stan na dzień 8 września 2017 r.);
- B. mając na uwadze, że wniosek z lipca 2015 r. dotyczący reformy systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) i pakiet klimatyczny z lipca 2016 r. (obejmujący wnioski w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego i w sprawie użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF) oraz europejską strategię na rzecz mobilności niskoemisyjnej) są kluczowymi instrumentami służącymi wywiązaniu się z tych zobowiązań i potwierdzeniu pozycji UE jako światowego lidera w walce ze zmianą klimatu;
- C. mając na uwadze, że wysiłków podejmowanych w celu ograniczenia globalnego ocieplenia nie należy postrzegać jako przeszkody na drodze do osiągnięcia wzrostu gospodarczego, lecz przeciwnie – powinny być one postrzegane jako impuls do realizacji nowego, trwałego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia;
- D. mając na uwadze, że najpoważniejsze skutki zmiany klimatu odczują kraje rozwijające się, szczególnie kraje najsłabiej rozwinięte i małe rozwijające się państwa wyspiarskie, które nie mają wystarczających zasobów, aby się przygotować i dostosować do zachodzących zmian; mając na uwadze, że według Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) w obliczu tego wyzwania na zagrożenia podatna jest zwłaszcza Afryka, która jest szczególnie narażona na niedobór wody, ekstremalnie gwałtowne zjawiska meteorologiczne i brak bezpieczeństwa żywnościowego z powodu suszy i pustoszenia;
- E. mając na uwadze, że zmiana klimatu może zwiększać współzawodnictwo o zasoby takie jak żywność, woda i pastwiska oraz może potęgować trudności ekonomiczne i niestabilność polityczną, a w niedalekiej przyszłości może stać się główną przyczyną przemieszczania się ludności, zarówno w granicach państw, jak i w wymiarze transgranicznym; mając na uwadze, że w związku z tym kwestię migracji klimatycznej należy umieścić wśród priorytetów agendy międzynarodowej;
- F. mając na uwadze, że w dniu 6 marca 2015 r. UE przedłożyła UNFCCC INDC Unii i jej państw członkowskich, zobowiązując się tym samym do osiągnięcia wiążącego celu polegającego na redukcji do 2030 r. krajowych emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 40 % w stosunku do poziomów z 1990 r.;

Środa, 4 października 2017 r.

G. mając na uwadze, że ambitna polityka w zakresie łagodzenia zmiany klimatu może generować wzrost i tworzyć miejsca pracy; mając jednak na uwadze, że niektóre szczególne sektory o wysokiej intensywności emisji i wysokiej intensywności handlu mogą ucierpieć z powodu ucieczki emisji, jeżeli na innych rynkach poziom ambicji nie będzie porównywalny; mając na uwadze, że odpowiednia ochrona przed ucieczką emisji jest zatem konieczna, aby chronić miejsca pracy w tych szczególnych sektorach;

1. przypomina, że zmiana klimatu jest jednym z największych wyzwań dla ludzkości oraz że wszystkie państwa i wszystkie podmioty na całym świecie muszą zrobić wszystko, co w ich mocy, w celu ograniczenia związanych z nią problemów; podkreśla, że porozumienie paryskie jest ważnym krokiem w tym kierunku, choć nadal pozostaje wiele do zrobienia;

Podstawa naukowa działań w dziedzinie klimatu

2. przypomina, że zgodnie z dowodami naukowymi przedstawionymi w 5. sprawozdaniu oceniającym IPCC z 2014 r. ocieplenie klimatu jest wyraźne, zmiana klimatu postępuje, a działania człowieka stanowią główną przyczynę ocieplenia obserwowanego od połowy XX wieku; wyraża zaniepokojenie, że powszechne i znaczne skutki zmiany klimatu są już widoczne w ekosystemach naturalnych i stworzonych przez człowieka na wszystkich kontynentach oraz w oceanach;

3. odnotowuje globalne budżety emisji CO₂ przedstawione przez IPCC w 5. sprawozdaniu oceniającym oraz stwierdza, że utrzymanie obecnych poziomów światowych emisji gazów cieplarnianych doprowadzi do wykorzystania w ciągu kolejnych czterech lat pozostałego budżetu emisji CO₂, który ma pozwolić na ograniczenie wzrostu średniej temperatury na świecie do poziomu 1,5 °C; podkreśla, że aby uniknąć najgorszych skutków globalnego ocieplenia, wszystkie kraje powinny przyspieszyć przechodzenie do zerowych emisji gazów cieplarnianych i odporności na zmianę klimatu zgodnie z porozumieniem paryskim;

4. ponownie podkreśla, że ważne jest oparcie globalnych działań w dziedzinie klimatu na najlepszych dostępnych danych naukowych, oraz z zadowoleniem przyjmuje dialog pomocniczy zaplanowany na 2018 r., przed terminem ponownego przedłożenia UNFCCC w 2020 r. ustalonych na poziomie krajowym wkładów (NDC), a także pierwszy globalny przegląd mający nastąpić w 2023 r. jako pierwsze możliwości wprowadzenia tej zasady w czyn;

5. zachęca do dialogu między ekspertami i stronami IPCC podczas przygotowywania i publikacji wyników szóstego cyklu oceny; z zadowoleniem przyjmuje w związku z tym decyzję o opublikowaniu w 2018 r. specjalnego sprawozdania IPCC na temat skutków globalnego ocieplenia o 1,5 °C ponad poziom sprzed epoki przemysłowej i powiązanych ścieżek redukcji emisji gazów cieplarnianych na świecie;

Porozumienia paryskie – ratyfikacja i realizacja zobowiązań

6. z zadowoleniem przyjmuje bezprecedensowe tempo ratyfikacji i szybkie wejście w życie porozumienia paryskiego, a także ogólnoświatową determinację, żeby zapewnić jego sprawne i pełne wdrożenie, co wyrażono w proklamacji z Marrakeszu w sprawie działania; wzywa wszystkie strony do możliwie najszybszego ratyfikowania porozumienia;

7. wyraża zadowolenie z faktu, że podczas COP22 w Marrakeszu wszystkie strony zobowiązały się do stałego zaangażowania na podstawie zobowiązań paryskich, niezależnie od zmian w sytuacji politycznej;

8. wyraża rozczarowanie ogłoszeniem przez prezydenta Stanów Zjednoczonych Donalda Trumpa zamiaru wycofania Stanów Zjednoczonych z porozumienia paryskiego; ubolewa z powodu tej decyzji stanowiącej krok wstecz; zauważa, że formalne wycofanie się może stać się skuteczne najwcześniej po kolejnych wyborach prezydenckich w Stanach Zjednoczonych w 2020 r.; z zadowoleniem przyjmuje silne reakcje rządów na świecie oraz ich nieustające i zwiększone poparcie dla pełnego wdrożenia porozumienia paryskiego; z zadowoleniem przyjmuje deklaracje złożone przez niektóre stany, miasta i przedsiębiorstwa w USA, że nadal będą wywiązywać się z zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego;

9. wyraża zadowolenie, że po zapowiedzi prezydenta Trumpa wszystkie najważniejsze strony potwierdziły swoje zaangażowanie w realizację porozumienia paryskiego;

Środa, 4 października 2017 r.

10. podkreśla, że Europa musi objąć teraz przywództwo w obronie porozumienia paryskiego, aby zadbać o przyszłość zarówno naszego środowiska naturalnego, jak i naszego przemysłu; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że UE będzie wzmacniać istniejące partnerstwa i poszukiwać nowych sojuszy;

11. zwraca uwagę na dotychczasowe dynamiczne postępy, jeżeli chodzi o przełożenie międzynarodowego zobowiązania UE na prawodawstwo unijne ustanawiające solidne ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030, i podkreśla zamiar zakończenia tego procesu legislacyjnego do końca 2017 r.;

12. podkreśla, że w szczególności po zapowiedzi prezydenta Trumpa ważne jest, aby wprowadzić odpowiednie przepisy przeciwdziałające ucieczce emisji i dopilnować, żeby przedsiębiorstwa osiągające najlepsze wyniki i charakteryzujące się dużą intensywnością emisji dwutlenku węgla i dużą intensywnością handlu otrzymywały bezpłatnie potrzebne uprawnienia do emisji; zwraca się do Komisji, aby zbadała skuteczność i legalność dodatkowych środków służących ochronie przemysłu zagrożonego ucieczką emisji, na przykład dostosowań podatkowych na granicach w odniesieniu do emisji CO₂ i opłat za zużycie, w szczególności w odniesieniu do produktów pochodzących z krajów, które nie wypełniają zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego;

13. podkreśla, że podjęte na mocy porozumienia paryskiego zobowiązania do ograniczenia wzrostu średniej temperatury na świecie do znacznie poniżej 2 °C w porównaniu z poziomem sprzed ery przemysłowej oraz do kontynuacji wysiłków w celu ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5 °C, a także cel, jakim jest osiągnięcie w drugiej połowie bieżącego stulecia równowagi pomiędzy emisjami antropogenicznymi według źródeł a usuwaniem gazów cieplarnianych przez pochłaniacze („zerowe emisje netto”), na zasadzie równości, stanowią decydujący przełom we wspólnych światowych wysiłkach prowadzących do przejścia na odporną na zmianę klimatu i neutralną dla klimatu gospodarkę światową;

14. przypomina, że ograniczenie wzrostu średniej temperatury na świecie do poziomu znacznie poniżej 2 °C nie gwarantuje uniknięcia znaczących niekorzystnych skutków klimatycznych; uznaje, że obecne zobowiązania nie są jeszcze wystarczające do osiągnięcia celów porozumienia paryskiego; w związku z tym podkreśla, że ogólnoświatowy poziom emisji gazów cieplarnianych powinien osiągnąć możliwie najszybciej najwyższą wartość, oraz że wszystkie strony, w szczególności wszystkie kraje G-20, powinny zintensyfikować wysiłki i zaktualizować do 2020 r. swoje NDC w następstwie zaplanowanego na 2018 r. dialogu pomocniczego; przypomina, że ogólnoświatowe emisje dwutlenku węgla muszą zostać stopniowo wyeliminowane do 2050 r.; uważa, że wprowadzenie polityki i środków umożliwiających spełnienie i w końcu przekroczenie NDC powinno stanowić kluczowy priorytet dla wszystkich państw oraz że wkłady krajowe należy poddawać ponownej ocenie co pięć lat zgodnie z mechanizmem przeglądu ambicji w porozumieniu paryskim; uznaje jednak, że rygorystyczność i poziom ambicji krajowych strategii redukcji emisji nie są zależne od przedstawienia uaktualnionego NDC;

15. wzywa wszystkie strony do dopilnowania, by ich NDC były spójne z celami długoterminowymi zgodnie z długoterminowym celem porozumienia paryskiego dotyczącym temperatury; podkreśla, że należy uwzględnić prace w kontekście specjalnego sprawozdania IPCC dotyczącego skutków i sposobów osiągnięcia celu ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5 °C oraz konkluzji zaplanowanego na 2018 r. dialogu pomocniczego; w związku z tym przypomina o zobowiązaniu G-7 do przedstawienia obejmujących pierwszą połowę bieżącego stulecia strategii rozwoju opartego na niskim poziomie emisji gazów cieplarnianych na długo przed uzgodnionym na 2020 r. terminem; wyraża gotowość do pełnego udziału w opracowaniu strategii UE na podstawie analizy dokonanej przez Komisję, zgodnie z tym co zapowiedziała w komunikacie z dnia 2 marca 2016 r. „Po konferencji w Paryżu” (COM(2016)0110);

16. podkreśla szczególną odpowiedzialność wszystkich głównych gospodarek, które razem odpowiadają za trzy czwarte światowych emisji, i uważa, że działania w dziedzinie klimatu powinny być nadal kluczowym tematem podczas posiedzeń G-7 i G-20, w szczególności w obszarach takich jak wdrożenie NDC, strategię obejmujące pierwszą połowę bieżącego stulecia, reforma dotacji dla paliw kopalnych, ujawnianie danych o emisji dwutlenku węgla, czysta energia i innych; podkreśla, że główne gospodarki powinny nadal angażować się na szczeblu ministerstw w fora takie jak ministerialne forum ds. czystej energii;

17. wzywa UE, aby po zaplanowanym na 2018 r. dialogu pomocniczym zobowiązała się w swoim NDC na 2030 r. do dalszych ograniczeń emisji;

18. podkreśla, że ważne jest, by wykazać, iż UE trzyma się porozumienia paryskiego, m.in. przez wdrażanie porozumienia za pomocą przepisów UE, co obejmuje sprawne przyjęcie przez współprawodawców unijnego rozporządzenia w sprawie działań w dziedzinie klimatu i zmianę dyrektywy w sprawie EU ETS, a także zwiększenie celów i instrumentów polityki UE w odpowiednim czasie; przypomina, że wszystkie strony porozumienia wzywa się do przekazania do 2020 r. sekretariatowi UNFCCC obejmujących pierwszą połowę bieżącego stulecia, długoterminowych strategii rozwoju opartego na niskim poziomie emisji gazów cieplarnianych; w związku z tym wzywa Komisję, aby,

Środa, 4 października 2017 r.

trzymając się zobowiązań wynikających z porozumienia, przed COP24 przygotowała dla UE obejmującą pierwszą połowę bieżącego stulecia strategię na rzecz osiągnięcia zerowych emisji, wyznaczającą racjonalną pod względem kosztów drogę do realizacji celu dotyczącego zerowych emisji netto przyjętego w porozumieniu paryskim, aby utrzymać globalny wzrost średniej temperatury na poziomie znacznie poniżej 2 °C i kontynuować wysiłki zmierzające do ograniczenia go do 1,5 °C; uważa, że proces ten powinien rozpocząć się tak szybko, jak to możliwe, aby umożliwić kompleksową debatę, w której Parlament Europejski powinien odgrywać zasadniczą rolę, we współpracy z przedstawicielami organów krajowych, regionalnych i lokalnych, a także społeczeństwa obywatelskiego i sektora biznesu; przypomina jednak, że działanie wyłącznie na szczeblu UE nie wystarczy, dlatego apeluje do Komisji i Rady, by wzmogły wysiłki mające zachęcić innych partnerów do pójścia jej śladem;

19. z zadowoleniem przyjmuje zawarte w porozumieniu paryskim zobowiązanie do ograniczenia globalnych emisji do poziomu zerowego netto w drugiej połowie obecnego stulecia; uznaje, że oznacza to, iż większość sektorów w UE musi osiągnąć zerowy poziom emisji znacznie wcześniej;

20. wyraża przekonanie, że należy przyspieszyć negocjacje dotyczące kluczowych elementów porozumienia paryskiego, w tym ulepszonych ram przejrzystości, szczegółów dotyczących globalnego przeglądu, dalszych wytycznych dotyczących INDC, zrozumienia zróżnicowania, strat i szkód, finansowania oraz wspierania tworzenia potencjału na potrzeby działań na rzecz klimatu, wielopoziomowego sprawowania rządów o charakterze integracyjnym, a także mechanizmu usprawniającego wdrażanie i promującego zgodność; wzywa Komisję i państwa członkowskie do utrzymania zobowiązań uzgodnionych w ramach porozumienia paryskiego, w szczególności dotyczących wkładu UE w łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej oraz wsparcia w obszarach finansów, transferu technologii i budowania zdolności;

21. podkreśla, że czas ma istotne znaczenie we wspólnych wysiłkach na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu i poszanowania porozumienia paryskiego; podkreśla, że UE ma zarówno potencjał, jak i obowiązek dawać innym przykład i rozpocząć natychmiast prace nad dostosowaniem własnych celów klimatyczno-energetycznych do uzgodnionego celu międzynarodowego dotyczącego ograniczenia wzrostu średniej temperatury na świecie poniżej 2 °C i kontynuacji wysiłków zmierzających do ograniczenia tego wzrostu do poziomu 1,5 °C;

22. przypomina, że aby osiągnąć ten cel dotyczący globalnej średniej temperatury niezbędne jest wczesne obniżenie emisyjności, a ogólnoświatowy poziom emisji gazów cieplarnianych musi możliwie najszybciej osiągnąć najwyższą wartość; przypomina, że ogólnoświatowe emisje powinny zostać stopniowo wyeliminowane do 2050 r. lub krótko po tej dacie, aby utrzymać świat na racjonalnej pod względem kosztów ścieżce redukcji, zgodnej z celami dotyczącymi temperatury określonymi w porozumieniu paryskim; wzywa wszystkie strony dysponujące takimi możliwościami do realizacji krajowych celów i strategii w zakresie obniżenia emisyjności przez nadanie priorytetu stopniowemu eliminowaniu emisji powstających przy spalaniu węgla, który jest najbardziej zanieczyszczającym źródłem energii, oraz wzywa UE do współpracy z partnerami międzynarodowymi w tym zakresie oraz udostępniania przykładów dobrych praktyk;

23. z zadowoleniem przyjmuje pluralistyczny charakter procesu UNFCCC; uważa, że zapewnienie skutecznego uczestnictwa wymaga zajęcia się kwestią partykularnych lub sprzecznych interesów; w związku z tym apeluje do wszystkich uczestników tego procesu o przyjęcie wytycznych lub procedur, które zwiększą otwartość, przejrzystość i pluralizm, nie osłabiając przy tym celów UNFCCC i porozumienia paryskiego;

24. wzywa wszystkie państwa członkowskie do ratyfikacji przyjętej w Ad-Dausze poprawki do protokołu z Kioto;

COP23 w Bonn

25. z zadowoleniem przyjmuje podjęte w Marrakeszu zobowiązanie, aby ukończyć program prac w celu wypracowania do 2018 r. szczegółowych zasad wykonania porozumienia paryskiego; uważa COP23 za kluczowy kamień milowy w tych pracach technicznych;

26. oczekuje doprecyzowania podczas COP23 kształtu zaplanowanego na 2018 r. dialogu pomocniczego, który będzie najważniejszą sposobnością do podsumowania postępów na drodze do osiągnięcia ustanowionego w porozumieniu celu w zakresie łagodzenia zmiany klimatu oraz do poinformowania o przygotowaniu i aktualizacji do 2020 r. NDC Stron na okres do 2030 r., aby osiągnąć cele porozumienia; uważa, że UE powinna odegrać proaktywną rolę w tym pierwszym dialogu pomocniczym, tak aby dokonać przeglądu zbiorowych ambicji oraz postępów w realizacji zobowiązań; wzywa

Środa, 4 października 2017 r.

Komisję i państwa członkowskie, aby z dużym wyprzedzeniem przed dialogiem pomocniczym przedstawiły dalsze zobowiązania do redukcji emisji gazów cieplarnianych, wykraczające poza obecne zobowiązania wynikające z porozumienia paryskiego i odpowiednio przyczyniające się, zgodnie z możliwościami UE, do eliminacji niedostatecznego łagodzenia zmiany klimatu;

27. przypomina, że intensyfikacja działań łagodzących skutki zmiany klimatu w okresie przed 2020 r. jest bezwzględnie warunkiem wstępnym osiągnięcia długoterminowych celów porozumienia paryskiego i wzywa UE do zagwarantowania, że działania krótkoterminowe pozostaną w porządku obrad COP23;

Finansowanie działań związanych z klimatem i inne środki realizacji

28. z zadowoleniem przyjmuje plan działania „Droga do 100 mld USD” zakładający uruchomienie do 2020 r. 100 mld USD na działania w dziedzinie klimatu w krajach rozwijających się; podkreśla, że cel dotyczący uruchomienia tych środków będzie kontynuowany do 2025 r., jak uzgodniono podczas COP21;

29. przyjmuje z zadowoleniem, że strony porozumienia paryskiego zobowiązały się, iż zadbają o to, by wszystkie przepływy finansowe były zgodne ze ścieżką w kierunku niskiej emisji gazów cieplarnianych i rozwoju odpornego na zmianę klimatu; uważa zatem, że UE musi w trybie pilnym zająć się przepływami finansowymi przeznaczanymi na paliwa kopalne i infrastrukturę wysokoemisyjną;

30. uznaje za ważne zajęcie się mechanizmem strat i szkód ujętym w porozumieniu paryskim i zdecydowanie opowiada się za dyskusją na ten temat podczas COP23 w Bonn;

31. podkreśla, że ważne jest, by poszanowanie praw człowieka pozostało kluczowym elementem działań w dziedzinie klimatu, oraz domaga się, aby Komisja i państwa członkowskie dopilnowały, żeby podczas negocjacji w sprawie środków dostosowawczych uznano konieczność poszanowania, ochrony i promocji praw człowieka obejmujących m.in. równość płci, pełne i równe uczestnictwo kobiet oraz aktywną promocję sprawiedliwego przepływu siły roboczej, który zapewni godną pracę i wysokiej jakości stanowiska pracy dla wszystkich;

32. z zadowoleniem przyjmuje stale rosnący poziom unijnego finansowania działań związanych z klimatem, lecz podkreśla, że potrzebne są dalsze wysiłki; podkreśla, że należy zapewnić, aby pozostałe rozwinięte kraje-strony wniosły wkłady na rzecz celu 100 mld USD; wzywa do podjęcia konkretnych zobowiązań na szczeblu unijnym i międzynarodowym w celu zapewnienia dodatkowych źródeł finansowania;

33. wzywa rządy oraz publiczne i prywatne instytucje finansowe, w tym banki, fundusze emerytalne i zakłady ubezpieczeń, aby podjęły ambitne zobowiązania do dostosowania praktyk w zakresie udzielania pożyczek i inwestycji do celu zakładającego utrzymanie wzrostu średniej temperatury na świecie znacznie poniżej 2 °C, zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. c) porozumienia paryskiego, oraz do odchodzenia od paliw kopalnych, w tym do wycofywania kredytów eksportowych na inwestycje w paliwa kopalne; apeluje o specjalne gwarancje publiczne wspierające ekologiczne inwestycje i oznakowania oraz o ulgi podatkowe dla zielonych funduszy inwestycyjnych i emisję obligacji ekologicznych;

34. stwierdza, że wprowadzenie zmian w krajowych i międzynarodowych systemach podatkowych, w tym przesunięcie obciążenia podatkowego z zatrudnienia na dochody kapitałowe, stosowanie zasady „zanieczyszczający płaci”, odchodzenie od paliw kopalnych oraz ustalenie odpowiedniej ceny uprawnień do emisji dwutlenku węgla mają zasadnicze znaczenie dla stworzenia warunków gospodarczych sprzyjających zachęcaniu do inwestycji publicznych i prywatnych, które umożliwią realizację celów zrównoważonego rozwoju w ramach polityki przemysłowej;

35. zachęca do zacieśnienia współpracy między krajami rozwiniętymi i rozwijającymi się, w tym w ramach partnerstwa NDC, tak by kraje dysponowały efektywniejszym dostępem do wiedzy technicznej i wsparcia finansowego niezbędnego do wprowadzenia polityk mających na celu wypełnienie i przekroczenie NDC;

Środa, 4 października 2017 r.

36. wzywa Komisję, aby przeprowadziła pełną ocenę możliwych skutków porozumienia paryskiego dla budżetu UE oraz aby opracowała specjalny automatyczny mechanizm finansowy UE zapewniający dodatkowe i odpowiednie wsparcie, które pozwoli UE wnieść sprawiedliwy wkład w międzynarodowe finansowanie szacowanych na 100 mld USD działań związanych z klimatem;

37. apeluje o konkretne zobowiązania dotyczące zapewnienia dodatkowych źródeł finansowania działań związanych z klimatem, w tym przez wprowadzenie podatku od transakcji finansowych, umorzenie niektórych uprawnień do emisji w ramach EU ETS w okresie 2021–2030 i przydzielenie przychodów z unijnych i międzynarodowych środków dotyczących emisji z transportu lotniczego i morskiego na międzynarodowe finansowanie działań związanych z klimatem i Zielony Fundusz Klimatyczny;

Rola podmiotów niepaństwowych

38. zwraca uwagę na wysiłki coraz większej liczby podmiotów niepaństwowych, mające na celu dekarbonizację i zwiększenie odporności na skutki zmiany klimatu; podkreśla zatem znaczenie, jakie ma uporządkowany i konstruktywny dialog między rządami, środowiskiem biznesowym, miastami, regionami, organizacjami międzynarodowymi, społeczeństwem obywatelskim i instytucjami akademickimi oraz zapewnienie ich udziału w planowaniu i wdrażaniu skalowalnych działań w dziedzinie klimatu w celu propagowania zdecydowanych ogólnościowych działań prowadzących do powstania społeczeństw niskoemisyjnych i odpornych na zmianę klimatu oraz wykazania postępów na drodze do osiągnięcia celów porozumienia paryskiego;

39. apeluje, aby UE i jej państwa członkowskie, wspólnie z pozostałymi stronami UNFCCC, promowały proces, który aktywnie angażuje podmioty niepaństwowe w negocjacje dotyczące wdrożenia porozumienia paryskiego, wspiera ich wysiłki mające na celu przyczynienie się do wypełnienia NDC danego państwa pomimo krajowych transformacji politycznych oraz umożliwia im odkrywanie nowych form uczestnictwa i zrzeszania się w ramach UNFCCC;

40. podkreśla ważną rolę, jaką platforma podmiotów niepaństwowych działających na rzecz klimatu (NAZCA) odgrywa w promowaniu i śledzeniu działań podmiotów niepaństwowych takich jak Światowe Porozumienie Burmistrzów, inicjatywa Mission Innovation, InsuResilience, Zrównoważona energia dla wszystkich i partnerstwo NDC;

41. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki liderów w dziedzinie ochrony klimatu w ramach partnerstwa z Marrakeszu na rzecz działań w dziedzinie klimatu;

42. wzywa UE i jej państwa członkowskie do współpracy ze wszystkimi podmiotami społeczeństwa obywatelskiego (instytucjami, sektorem prywatnym, organizacjami pozarządowymi i społecznościami lokalnymi) w celu rozwoju inicjatyw służących redukcji emisji w kluczowych sektorach (energetyka, technologia, miasta, transport) oraz inicjatyw w dziedzinie przystosowania się i odporności w reakcji na problemy w obszarze przystosowania się, w szczególności jeśli chodzi o dostęp do wody, bezpieczeństwo żywnościowe i zapobieganie zagrożeniom; zwraca się do wszystkich rządów i podmiotów społeczeństwa obywatelskiego o wspieranie i wzmocnianie tego planu działania;

43. przypomina ONZ i stronom UNFCCC, że działania indywidualne są równie ważne jak działania rządów i instytucji; z tego względu apeluje o usilniejsze dążenie do organizacji kampanii i akcji informacyjnych podnoszących wiedzę ludności o czynach, małych lub wielkich, które mogą przyczynić się do przeciwdziałania zmianie klimatu w krajach rozwiniętych i rozwijających się;

Kompleksowy wysiłek wszystkich sektorów

44. z zadowoleniem przyjmuje opracowywanie systemu handlu emisjami na świecie, obejmującego 18 systemów handlu emisjami działających na czterech kontynentach i odpowiadających 40 % globalnego PKB; zachęca Komisję, aby wspierała powiązania między EU ETS a innymi systemami handlu uprawnieniami do emisji w celu stworzenia takich mechanizmów międzynarodowego rynku handlu uprawnieniami do emisji, które zwiększą poziom ambicji w dziedzinie klimatu, a zarazem pomogą zmniejszyć ryzyko ucieczki emisji dzięki zrównaniu warunków działania; wzywa Komisję do ustanowienia zabezpieczeń mających zapewnić, by powiązanie EU ETS stale wносиło wkład w łagodzenie zmiany klimatu i nie niweczyło unijnego celu dotyczącego ograniczenia krajowych emisji gazów cieplarnianych;

Środa, 4 października 2017 r.

45. podkreśla, że nadal potrzeba większego poziomu ambicji i działań, aby utrzymać wystarczające zachęty skłaniające do redukcji emisji gazów cieplarnianych wymaganych do osiągnięcia unijnych celów klimatyczno-energetycznych w okresie do 2050 r.; zaznacza, że poczyniono niewystarczające postępy w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach transportu i rolnictwa w odniesieniu do celów na okres do 2020 r. oraz że należy zintensyfikować wysiłki, aby sektory te wniosły wyznaczony dla nich wkład w redukcję emisji do 2030 r.;

46. podkreśla, że należy zapewnić integralność środowiskową wszelkich przyszłych rozwiązań rynkowych zarówno w ramach porozumienia paryskiego, jak i poza nim, biorąc pod uwagę zagrożenia takie jak: luki umożliwiające podwójne liczenie, problemy dotyczące trwałości i dodatkowości redukcji emisji, potencjalne negatywne skutki dla zrównoważonego rozwoju oraz niepożądane zachęty do obniżania poziomu ambicji NDC;

47. podkreśla, że cel 20-20-20 dotyczący emisji gazów cieplarnianych, odnawialnych źródeł energii i oszczędności energii odegrał kluczową rolę w tym procesie i zapewnił zatrudnienie ponad 4,2 mln osób w różnych dziedzinach ekoprzemysłu, przy odnotowanym stałym wzroście mimo kryzysu gospodarczego;

48. odnotowuje decyzję Zgromadzenia ICAO z 2016 r. w sprawie utworzenia mechanizmu kompensacji i redukcji CO₂ w międzynarodowym lotnictwie cywilnym (CORSIA);

49. wyraża jednak rozczarowanie faktem, że ICAO, wprowadzając CORSIA, nie uzgodniła ograniczenia emisji, a zamiast tego skoncentrowała się głównie na zobowiązaniach offsetowych; ubolewa, że jakość zobowiązań offsetowych nie jest w ogóle zagwarantowana, że stosowanie CORSIA jest prawnie wiążące dopiero począwszy od 2027 r. oraz że główni członkowie ICAO nie zobowiązali się jeszcze do uczestnictwa w dobrowolnej fazie, a inne podmioty odpowiedzialne za duże ilości emisji nie zobowiązały się do wzrostu neutralnego pod względem emisji CO₂, co rodzi liczne pytania o rzeczywiste skutki dla klimatu, gdyż rezultaty znacznie odbiegają od oczekiwań, które miała UE, gdy zdecydowała się zatrzymać zegar dla EU ETS; wzywa do szybkiej finalizacji solidnego zbioru przepisów w celu uruchomienia CORSIA, jego terminowego wdrażania na szczeblu krajowym i regionalnym oraz prawidłowego egzekwowania przez wszystkie strony; wzywa ponadto do usprawnienia wszystkich innowacji technicznych związanych z osiąganymi silnika i jakością paliwa;

50. przypomina, że podczas gdy loty wewnątrz europejskie pozostaną objęte EU ETS, wszelkie zmiany obowiązujących przepisów oraz planowane uruchomienie CORSIA mogą być brane pod uwagę jedynie w świetle poziomu ambicji, którym cechuje się system, i środków wykonawczych, które dopiero mają zostać opracowane;

51. przyjmuje do wiadomości plan działania na rzecz opracowania kompleksowej strategii IMO w sprawie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych ze statków, przyjęty na 70. posiedzeniu Komitetu Ochrony Środowiska Morskiego Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO); wzywa IMO, aby w ramach wstępnej strategii IMO dotyczącej gazów cieplarnianych, która ma zostać przyjęta wiosną 2018 r., opracowała globalny mechanizm zgodny z celami porozumienia paryskiego, wyznaczając ambitny cel w zakresie redukcji emisji i sporządzając konkretny harmonogram;

52. z zadowoleniem przyjmuje poprawkę z Kigali dotyczącą odchodzenia w skali ogólnoswiatowej od fluorowęglowodorów (HFC), które przyczyniają się do ocieplenia klimatu; uważa, że stanowi ona konkretny krok w kierunku realizacji porozumienia paryskiego, który może pozwolić na uniknięcie emisji znacznie powyżej 70 mld ton ekwiwalentu CO₂ do 2050 r., co jest równe jedenastokrotności emisji Stanów Zjednoczonych, i w związku z tym zachęca wszystkie strony protokołu montrealskiego do podjęcia wszelkich niezbędnych kroków w celu szybkiej ratyfikacji; przypomina, że UE przyjęła ambitne przepisy mające na celu wycofanie 79 % HFC do 2030 r., ponieważ powszechnie dostępne są przyjazne dla klimatu rozwiązania alternatywne i należy w pełni wykorzystać ich potencjał;

Oporność na zmianę klimatu dzięki przystosowaniu się

53. zauważa, że priorytety prezydencji Fidżi na COP23 obejmują obszary, w których ważnym elementem są działania przystosowawcze i działania na rzecz odporności; przypomina, że działania przystosowawcze są bezwzględnie konieczne we wszystkich krajach, jeśli mają one zminimalizować niekorzystne skutki i w pełni wykorzystać możliwości wzrostu odpornego na zmianę klimatu oraz zrównoważonego rozwoju;

Środa, 4 października 2017 r.

54. wzywa do ustanowienia odpowiednich długoterminowych celów związanych z przystosowaniem się do zmiany klimatu; przypomina, że kraje rozwijające się, w szczególności kraje najslabiej rozwinięte i małe rozwijające się państwa wyspiarskie, które w najmniejszym stopniu przyczyniły się do zmiany klimatu, są najbardziej narażone na jej negatywne skutki i mają najmniejsze możliwości przystosowania się do niej;

55. podkreśla potrzebę faktycznego uwzględnienia kwestii przystosowania się do zmiany klimatu w krajowych strategiach rozwoju, w tym w planowaniu finansowym, przy czym należy udoskonalić kanały koordynacji między różnymi szczeblami sprawowania rządów i zainteresowanymi stronami; uważa, że ważne jest też zachowanie spójności ze strategiami i planami zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi;

56. podkreśla znaczenie, jakie ma ocena w szczególności wpływu zmiany klimatu na miasta oraz ich wyjątkowych wyzwań i możliwości związanych z przystosowaniem się i łagodzeniem zmiany klimatu; uważa, że wzmocnienie zdolności miast i lokalnych organów do angażowania się i do pracy na rzecz odporności ich społeczności ma kluczowe znaczenie, jeśli chodzi o zajęcie się lokalnym wymiarem skutków zmiany klimatu;

57. uważa, że strategie polityki klimatycznej mogą cieszyć się wystarczającym poparciem, pod warunkiem że towarzyszą im środki socjalne, obejmujące sprawiedliwy fundusz przejściowy, aby powiązać istniejące wyzwania, które stawia walka ze zmianą klimatu, ze zwalczaniem bezrobocia i niepewności zatrudnienia;

58. wzywa Komisję do ponownej oceny strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu z roku 2013, aby położyć większy nacisk na prace przystosowawcze i uwypuklić ich wartość dodaną na ogólnym szczeblu UE dzięki wzmocnieniu powiązań z porozumieniem paryskim i wspieraniu dalszego rozwoju skutecznej wymiany dobrych praktyk, przykładów i informacji na temat prac przystosowawczych; podkreśla potrzebę opracowania systemów i narzędzi w celu śledzenia postępów i skuteczności krajowych planów i działań przystosowawczych;

59. przypomina, że skutki zmiany klimatu silnie wpłyną na grunty rolne, tereny podmokłe i lasy, które obejmują ponad 90 % powierzchni lądowej UE; podkreśla, że sektor ten – znany jako użytkowanie gruntów, zmiana użytkowania gruntów i leśnictwo (LULUCF) – jest zarówno pochłaniaczem dwutlenku węgla, jak i źródłem emisji i ma kluczowe znaczenie dla łagodzenia zmiany klimatu i wzmocnienia odporności;

60. przypomina, że celem porozumienia paryskiego z dnia 4 listopada 2016 r., zgodnie z jego art. 2, jest zwiększenie zdolności do adaptacji do negatywnych skutków zmian klimatu oraz wspieranie odporności na zmiany klimatu i rozwoju związanego z niską emisją gazów cieplarnianych w sposób niezagrażający produkcji żywności, oraz apeluje do Komisji i państw członkowskich, aby zadbały o spójność przepływów finansowych z tym celem;

61. podkreśla poważne, negatywne i często nieodwracalne konsekwencje braku działań i przypomina, że zmiana klimatu w zróżnicowany, ale bardzo szkodliwy sposób wpływa na wszystkie regiony świata, powodując przepływy migracyjne i utratę życia ludzkiego oraz straty gospodarcze, ekologiczne i społeczne; podkreśla, że uzgodnione, globalne polityczne i finansowe wsparcie innowacji w zakresie czystych i odnawialnych źródeł energii ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia naszych celów w dziedzinie klimatu oraz ułatwienia wzrostu;

62. dostrzega wiele trudności ze sformułowaniem powszechnie akceptowanej definicji uchodźcy klimatycznego, ale apeluje o potraktowanie z największą powagą charakteru i rozmiarów przesiedleń wywołanych zmianą klimatu i migracji w następstwie katastrof spowodowanych globalnym ociepleniem; odnotowuje z zaniepokojeniem, że w latach 2008–2013 około 166 mln ludzi zostało zmuszonych do opuszczenia swoich domów ze względu na katastrofy naturalne, podnoszenie się poziomu mórz, ekstremalne zjawiska pogodowe, pustynnienie, niedobory wody oraz rozprzestrzenianie się chorób tropikalnych i wektorowych; przypomina w szczególności, że związane z klimatem zmiany zachodzące w niektórych regionach Afryki i Bliskiego Wschodu mogą przyczynić się do niestabilności politycznej, trudności ekonomicznych i nasilenia się kryzysu uchodźczego w rejonie Morza Śródziemnego;

63. odnotowuje, że wylesianie i degradacja lasów odpowiadają za 20 % globalnej emisji gazów cieplarnianych oraz podkreśla rolę lasów i aktywnej zrównoważonej gospodarki leśnej w łagodzeniu zmiany klimatu, a także potrzebę wzmocnienia potencjału dostosowawczego lasów i ich odporności na zmianę klimatu; podkreśla potrzebę skoncentrowania wysiłków służących łagodzeniu zmiany klimatu na sektorze lasów tropikalnych (REDD+); podkreśla, że bez tych wysiłków cel polegający na utrzymaniu wzrostu temperatury poniżej poziomu 2 °C może być niemożliwy do osiągnięcia; apeluje ponadto do UE, aby zwiększyła międzynarodowe finansowanie przeznaczone na ograniczenie wylesiania w krajach rozwijających się;

Środa, 4 października 2017 r.

Wspieranie krajów rozwijających się

64. podkreśla ważną rolę, jaką również kraje rozwijające się odgrywają w osiągnięciu celów porozumienia paryskiego, oraz potrzebę zapewnienia tym krajom pomocy we wdrażaniu planów klimatycznych, w pełni wykorzystując synergie z powiązanymi celami zrównoważonego rozwoju wdrażanych środków klimatycznych, planem działania z Addis Abeby i agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030;

65. podkreśla konieczność promowania powszechnego dostępu do zrównoważonej energii w krajach rozwijających się, w szczególności w Afryce, w drodze upowszechniania energii ze źródeł odnawialnych; zwraca uwagę, że Afryka dysponuje olbrzymimi zasobami naturalnymi, które mogą jej zapewnić bezpieczeństwo energetyczne; podkreśla, że w przyszłości – jeśli z powodzeniem wprowadzone zostaną energetyczne połączenia międzysystemowe – część energii elektrycznej w Europie mogłaby pochodzić z Afryki;

66. podkreśla, że UE dysponuje doświadczeniem, zdolnościami i globalnym zasięgiem, by stać się liderem w tworzeniu bardziej inteligentnej, czystszej i odporniejszej infrastruktury niezbędnej do realizacji globalnych przemian zapoczątkowanych porozumieniem paryskim; wzywa UE, aby wspierała wysiłki krajów rozwijających się w procesie transformacji w społeczeństwa niskoemisyjne, które bardziej sprzyjają włączeniu społecznemu, są zrównoważone pod względem społecznym i środowiskowym, zamożne i bardziej bezpieczne;

Przemysł i konkurencyjność

67. z zadowoleniem przyjmuje nieustające wysiłki i postępy poczynione przez przemysł europejski, jeśli chodzi o wypełnianie obowiązków i wykorzystanie w pełni możliwości wynikających z porozumienia paryskiego, co może prowadzić do skutecznych i racjonalnych pod względem kosztów działań w dziedzinie klimatu;

68. podkreśla, że przeciwdziałanie zmianie klimatu jest globalnym priorytetem i należy traktować je jako rzeczywistość ogólnoswiatowy wysiłek, dbając jednocześnie o zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i zrównoważonej gospodarki;

69. podkreśla, że stabilne i przewidywalne ramy prawne oraz jasne sygnały polityczne zarówno na szczeblu UE, jak i na szczeblu globalnym przyczyniłyby się do ułatwienia i zwiększenia inwestycji związanych z klimatem;

70. podkreśla, że stałe zaangażowanie, w szczególności ze strony głównych emitentów gazów cieplarnianych na świecie, ma kluczowe znaczenie dla działań w dziedzinie klimatu i porozumienia paryskiego; wyraża głębokie ubolewanie z powodu ogłoszenia przez administrację Stanów Zjednoczonych stanowiska w sprawie porozumienia paryskiego; z głębokim zadowoleniem przyjmuje jednak dalsze wsparcie ze strony dużych amerykańskich przedsiębiorstw, które wyraźnie rozumieją zagrożenia związane ze zmianą klimatu i możliwości wynikające z działań w dziedzinie klimatu;

71. uważa, że jeżeli inne duże gospodarki nie podejmą zobowiązań porównywalnych z zobowiązaniami UE w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, konieczne będzie utrzymanie przepisów dotyczących ucieczki emisji, zwłaszcza ukierunkowanych na sektory o wysokiej intensywności handlu i wysokim udziale kosztów emisji w produkcji, aby zapewnić globalną konkurencyjność europejskiego przemysłu;

72. wyraża zadowolenie, że Chiny i inni główni konkurenci energochłonnych sektorów UE wprowadzają mechanizmy handlu uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla lub inne mechanizmy nakładania opłat; uważa, że do momentu osiągnięcia równych warunków działania UE powinna utrzymać odpowiednie i proporcjonalne środki mające zapewnić konkurencyjność unijnego przemysłu oraz przeciwdziałać, w razie potrzeby, ucieczce emisji, przy uwzględnieniu faktu, że polityka energetyczna, polityka przemysłowa i polityka przeciwdziałania zmianie klimatu idą ze sobą w parze;

73. podkreśla, że ważne jest, by zwiększyć liczbę wykwalifikowanych pracowników w przemyśle oraz upowszechnić wiedzę i najlepsze praktyki służące stymulowaniu tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, a jednocześnie wspierać sprawiedliwe przenoszenie pracowników tam, gdzie jest to konieczne;

Polityka energetyczna

74. wzywa UE do wywarcia wpływu na społeczność międzynarodową, aby niezwłocznie przyjęła konkretne środki, w tym harmonogram, dotyczące stopniowego wycofywania dotacji, w tym dla paliw kopalnych, mających szkodliwy wpływ na środowisko i które zakłócają konkurencję, zniechęcają do współpracy międzynarodowej i hamują innowacje;

75. podkreśla znaczenie, jakie mają oszczędność energii, efektywność energetyczna i energia ze źródeł odnawialnych dla redukcji emisji, a także dla oszczędności ekonomicznych, bezpieczeństwa energetycznego oraz zapobiegania ubóstwu energetycznemu i jego łagodzenia w celu ochrony najsłabszych i ubogich gospodarstw domowych i udzielania im pomocy; apeluje o propagowanie na szczeblu ogólnoswiatowym środków w zakresie efektywności energetycznej i oszczędności energii oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii (np. przez pobudzanie prosumpcji energii ze źródeł odnawialnych), jak

Środa, 4 października 2017 r.

również ich skutecznego stosowania; przypomina, że priorytetowe traktowanie efektywności energetycznej i światowe przywództwo w dziedzinie odnawialnych źródeł energii stanowią dwa z głównych celów unii energetycznej UE;

76. podkreśla znaczenie rozwoju technologii magazynowania energii, inteligentnych sieci i reagowania na zapotrzebowanie, które przyczynią się do większego faktycznego wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w sektorach wytwarzania energii elektrycznej oraz ogrzewania i chłodzenia gospodarstw domowych;

Badania, innowacje i technologie cyfrowe

77. podkreśla, że kontynuacja i intensyfikacja badań i innowacji w obszarze łagodzenia zmiany klimatu, strategii przystosowania się, efektywnej gospodarki zasobami, technologii niskoemisyjnych i zrównoważonego wykorzystywania surowców wtórnych („gospodarka o obiegu zamkniętym”) mają kluczowe znaczenie w walce ze zmianą klimatu w sposób racjonalny pod względem kosztów, jak również dla zmniejszenia zależności od paliw kopalnych; wzywa zatem do podjęcia globalnych zobowiązań do pobudzenia i skoncentrowania inwestycji w tym obszarze;

78. podkreśla, że rozwój technologii niezbędnych do obniżenia emisyjności będzie wymagał jasnych sygnałów politycznych, w tym ograniczenia barier rynkowych i regulacyjnych dla nowych technologii i modeli biznesowych, a także odpowiednio ukierunkowanych wydatków publicznych;

79. przypomina, że badania, innowacje i konkurencyjność należą do pięciu filarów unijnej strategii unii energetycznej; zauważa, że UE jest zdecydowana utrzymać pozycję światowego lidera w tych dziedzinach, a jednocześnie rozwijać ścisłą współpracę naukową z partnerami międzynarodowymi; podkreśla, że ważne jest, by zbudować i utrzymać silny potencjał innowacyjności zarówno w krajach rozwiniętych, jak i w krajach wschodzących, z myślą o wprowadzaniu czystych i zrównoważonych technologii energetycznych;

80. przypomina fundamentalną rolę technologii cyfrowych w ułatwianiu transformacji energetycznej, tworzeniu nowych zrównoważonych modeli biznesowych i poprawie efektywności energetycznej i oszczędności energii; podkreśla korzyści dla środowiska naturalnego, jakie może przynieść cyfryzacja europejskiego przemysłu dzięki efektywnemu wykorzystywaniu zasobów i zmniejszeniu zużycia materiałów;

81. podkreśla znaczenie, jakie ma wykorzystanie w pełni istniejących programów i instrumentów, takich jak program „Horyzont 2020”, które są otwarte na udział państw trzecich, zwłaszcza w dziedzinach energetyki, zmiany klimatu i zrównoważonego rozwoju;

82. apeluje o lepsze wykorzystanie takich technologii jak satelity kosmiczne do gromadzenia dokładnych danych o emisjach, temperaturze i zmianie klimatu; zwraca szczególną uwagę na wkład programu Copernicus; apeluje również o przejrzystą współpracę i wymianę informacji między poszczególnymi państwami oraz dostępność danych dla środowiska naukowego;

Dyplomacja klimatyczna

83. zdecydowanie popiera to, że dyplomacja klimatyczna stale znajduje się w centrum uwagi UE, gdyż jest to nieodzowne do zwiększania wagi działań w dziedzinie klimatu w krajach partnerskich oraz wśród społeczności międzynarodowej; podkreśla potrzebę utrzymania kwestii zmiany klimatu jako strategicznego priorytetu w dialogu dyplomatycznym, zważywszy na ostatnie wydarzenia i zmieniający się krajobraz geopolityczny; podkreśla, że Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) i państwa członkowskie dysponują ogromnym potencjałem w zakresie polityki zagranicznej i muszą objąć przywództwo na forach klimatycznych; podkreśla, że ambitne i pilne działania w dziedzinie klimatu, łącznie z wdrożeniem zobowiązań podjętych w ramach COP21, muszą pozostać jednym z priorytetów UE w dwustronnych i międzyregionalnych dwustronnych dialogach wysokiego szczebla z krajami partnerskimi, G-7, G-20, ONZ i innymi forami międzynarodowymi;

84. ponownie wyraża opinię, że cele polityki klimatycznej powinny znajdować się w centrum działań UE w zakresie polityki zagranicznej i globalnego programu działań; wzywa UE i państwa członkowskie, aby dowiodły swego przywództwa w globalnych działaniach w dziedzinie klimatu, stałe wypełniając zobowiązania wynikające z porozumienia paryskiego oraz utrzymując aktywne kontakty z partnerami strategicznymi, na szczeblu zarówno krajowym, jak i niższym niż krajowy, w celu utworzenia lub wzmocnienia sojuszy na rzecz klimatu, aby utrzymać tempo dążenia do ambitnego systemu ochrony klimatu;

Środa, 4 października 2017 r.

85. wzywa UE i państwa członkowskie, aby dążyły do osiągnięcia powszechniejszej świadomości zagrożeń związanych z klimatem, ich analizy i zarządzania nimi, oraz aby wspierały partnerów UE na całym świecie w ich działaniach mających zapewnić lepsze zrozumienie, zintegrowanie i przewidywanie wpływu zmiany klimatu na stabilność wewnętrzną, bezpieczeństwo międzynarodowe i przemieszczanie się ludności oraz zarządzanie tym wpływem;

86. zobowiązuje się wykorzystywać swoją rolę międzynarodową i członkostwo w międzynarodowych sieciach parlamentarnych, aby stale dążyć do postępów na drodze do szybkiego wdrożenia porozumienia paryskiego;

Rola Parlamentu Europejskiego

87. jest przekonany, że skoro Parlament musi udzielić zgody na międzynarodowe porozumienia i odgrywa kluczową rolę w wewnętrznym wdrażaniu porozumienia paryskiego jako współprawodawca, powinien aktywnie uczestniczyć w pracach delegacji UE; oczekuje zatem, że będzie mógł uczestniczyć w spotkaniach koordynacyjnych UE w Bonn i będzie mieć zagwarantowany dostęp do wszystkich dokumentów przygotowawczych od momentu rozpoczęcia negocjacji;

o

o o

88. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz Sekretariatowi UNFCCC z prośbą o rozpowszechnienie jej wśród wszystkich stron spoza UE.
